

Sivistyslautakunta

Päätöspäivämäärä 22.04.2025

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 22.04.2025

Lahti oppimisympäristönä -oppimiskokonaisuuden päivitykset sekä täydennys
ympäristökasvatusohjelmalla 1.8.2025 alkaen

236/12.00.01.00/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

opetuksen suunnittelija Larvus Petra, 044 4820790

palvelupäällikkö Saresma Kirsikka, 044 4826409

Päätös

Esittelijä

opetus- ja kasvatusjohtaja Jämsén Virve

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää hyväksyä ympäristökasvatusohjelman yhdeksi Lahden perusopetuksen opetussuunnitelman täydentäväksi ohjelmaksi elokuusta 2025 alkaen. Ympäristökasvatusohjelma yhdessä Lahden kulttuuriohjelman, Lahden JunnuYliopiston tiedekasvatuspolun, yrittäjyyskasvatusohjelman sekä Lahden perusopetuksessa toteutettavan systemaattisen draamakasvatuksen kanssa muodostaa Lahti oppimisympäristönä -kokonaisuuden. Lahdessa oppimisympäristönä on koko kaupunki ja se tukee perusopetuksen opetussuunnitelmaa eri oppiaineissa sekä osana laaja-alaista osaamista ja monialaisia oppimiskokonaisuuksia.

Perusteluosa

Lahti oppimisympäristönä -kokonaisuus tarjoaa kaikille peruskoululaisille yhdenvertaisia mahdollisuuksia tutustua omaan kotikaupunkiinsa ja sen mahdollisuuksiin osana koulupäivää. Kun oppimisympäristönä on koko kaupunki, tuetaan perusopetuksen opetussuunnitelman toteutumista eri oppiaineissa sekä osana laaja-alaista osaamista ja monialaisia oppimiskokonaisuuksia. Kaikille yhteisellä, paikallista opetussuunnitelmaa täydentävällä kokonaisuudella edistetään yhdenvertaisuutta koko kaupungissa. Perusopetuksessa toteutettava oppimiskokonaisuus mahdollistuu yhteistyössä ja koordinoitusti koulun ulkopuolisten, kaupungissa vaikuttavien asiantuntijoiden ja toimijoiden kanssa.

Lahti oppimisympäristönä -kokonaisuus kokoaa yhdeksi kokonaisuudeksi Lahden perusopetuksessa jo käytössä olevat opetussuunnitelmaa täydentävät ohjelmat ja suunnitelmat:

- Kulttuuriohjelma lukuvuodesta 2009–2010 alkaen
- Draamakasvatus lukuvuodesta 2015–2016 alkaen
- Yrittäjyyskasvatus
- Yrityskylä alakoulu lukuvuodesta 2016–2017 alkaen
- Yhdeksäsluokkalaisten päivä Yrityskylässä ja Tiedeluokka SOLU:ssa lukuvuodesta 2018–2019 alkaen
- Lahden kaupungin yrittäjyyskasvatussuunnitelma lukuvuodesta 2020–2021 alkaen
- Lahden JunnuYliopiston tiedekasvatuspolku lukuvuodesta 2021–2022 alkaen

”Lahti oppimisympäristönä on monimuotoinen ja tarjoaa paljon mahdollisuuksia. Ympäristökasvatusohjelma tarjoaa samat mahdollisuudet kaikille lapsille.”
(20.2.2025, Lahti oppimisympäristönä työpaja rehtoreille.)

Yllä olevien ohjelmien ja suunnitelmien rinnalle sivistyslautakunnalle esitetään lukuvuonna 2024–2025 valmistellun perusopetuksen ympäristökasvatusohjelman liittämistä osaksi tätä kokonaisuutta 1.8.2025 alkaen. Ympäristökasvatusohjelma on suunniteltu ympäristökehityksen projektipäällikön vetämässä työryhmässä, jossa jäsenenä on ollut niin aine- kuin luokanopettajiakin sekä perusopetuksen pedagogiikan palvelupäällikkö ja opetuksen suunnittelija.

Ympäristökasvatusohjelman sisältöjen suunnittelussa oppilaita on osallistettu työryhmän opettajajäsenten oppilailleen teettämillä kyselyillä. Rehtoreille keväällä 2025 järjestetyssä Lahti oppimisympäristönä -työpajassa valmisteilla ollut ympäristökasvatusohjelmaa esiteltiin ja rehtoreilta kerättiin näkemyksiä siihen liittyen.

Lahti oppimisympäristönä -kokonaisuudessa jokaiselle vuosiluokalle on kohdennettu opetussuunnitelma huomioiden sisältöjä eri ohjelmista ja suunnitelmista. (Liite 1, Lahti oppimisympäristönä -kokonaisuus.)

- Kulttuuriohjelman avulla Lahden kaupungin peruskoululaiset perehtyvät kaupungin kulttuurikohteisiin opettajan johdolla. Kulttuuriohjelman tavoitteena on yhteistyössä kulttuurilaitosten (Lahden museot, Sinfonia Lahti, Lahden kaupunginkirjasto, Lahden kaupunginteatteri, Lahden Nuorisoteatteri sekä Taidetestaajat) kanssa taata jokaiselle oppilaalle mahdollisuus tutustua omaan kaupunkiin ja sen kulttuuritarjontaan. Tämä edistää kulttuurin ja taiteen tasa-arvoista saavutettavuutta.
- Draama on toiminnallinen, vuorovaikutuksellinen ja elämyksellinen työtap, jossa opitaan sekä draamatyöskentelyä että taitoja draaman avulla. Vuorovaikutus- ja ilmaisutaitojen lisäksi harjaantuvat mm. itsesäätelyn, toiminnanohjauksen ja ajattelun taidot. Draaman avulla voidaan kehittää tunnetaitoja, vastuunottamista omasta toiminnasta sekä rakentaa luokkaan turvallinen, tunneilmastoltaan myönteinen ilmapiiri.

- Lahden JunnuYliopiston tiedekasvatuspolku tuo uusia ideoita ja toimintatapoja kouluarkeen. Tavoitteena on taata jokaiselle Lahden kaupungin lapselle ja nuorelle mahdollisuus tutustua tieteeseen ja tutkimukseen. Tiedekasvatuspolku toteutetaan yhteistyössä Lahden kaupungin, Helsingin yliopiston, LAB-ammattikorkeakoulun, LUT-yliopiston sekä Päijät-Hämeen LUMA-keskuksen kanssa varhaiskasvatuksesta lukiokoulutukseen ulottuva tiedekasvatuspolku. Toimintaa koordinoi Lahden Yliopistokampus.
- Ympäristökasvatusohjelman sisällöt vuosiluokilla liittyvät kestävään elämäntapaan ja luontosuhteen edistämiseen. Ohjelmassa toteutetaan retkiä merkittäviin paikallisiin luontokohteisiin ja ohjataan hyödyntämään luontoa oppimisympäristönä. Ohjelma tarjoaa elämyksellisiä oppimiskokonaisuuksia kiertotalouden, kestävä ravitsemuksen ja kestävä liikunnan teemoissa yhteistyössä paikallisten yhteistyökumppaneiden kanssa. Ohjelma vahvistaa oppilaiden paikallistuntemusta ja ohjaa oppilaita aktiivisiksi ympäristökaupungin toimijoiksi.
- Yrittäjyyskasvatusta toteutetaan Nuorten NYT -palveluita (mm. Yrityskylä), materiaaleja ja oppimiskokonaisuuksia hyödyntämällä sekä kummiyritystoiminnalla yhdessä elinkinoelämän ja alueen yritysten kanssa. Yrittäjyyskasvatus kehittää oman elämän hallintaa ja yrittäjyyden taitoja. Yrittäjyyskasvatuksen avulla opitaan monipuolisesti laaja-alaisen osaamisen taitoja. Jokainen oppilas on omassa elämässään aktiivinen toimija. Yrittäjämäinen toimintatapa edistää yhdessä tekemistä ja yhteistä oppimista.

Lahden perusopetuksen Lahti oppimisympäristönä -kokonaisuus vastaa Lahden kaupungin strategiaan ja kirkittavoitteisiin. Suomen johtava ympäristökaupunki on kestävästi elinvoimainen (mm. ympäristökasvatus,

yrittäjyyskasvatus), kestävästi hyvinvoiva (mm. draamakasvatus, kulttuurikasvatus, ympäristökasvatus,) ja kestävästi uudistuva (mm. tiedekasvatus). Strategian mukaan Lahti on innostava ja palveleva kaupunki, joka tunnetaan uudistuvasta ja kokeilevasta toiminnastaan ja jossa jokaisella on mahdollisuus osallistua. Perusopetuksessa tätä tavoitetta tuetaan ja edistetään kaikkia peruskoululaisia koskevalla ja heitä yhdenvertaisesti kohtelevalla kokonaisuudella. Lisäksi Lahti haluaa tarjota kiinnostavan toimintaympäristön kuntalaisille ja Lahdesta kiinnostuneille. Lahti oppimisympäristönä -kokonaisuudella Lahtea ja siellä olevia mahdollisuuksia tehdään tutuksi perusopetuksen aikana lahtelaisille tulevaisuudentekijöille opetussuunnitelman mahdollistamissa raameissa. (Liite 2, Lahti oppimisympäristönä -kokonaisuus_sisällöt)

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Tiedoksi Piira Heli

Taru Suutari

Petra Larvus